

AANTAL ROKERS STIJGT OPNIEUW: MEER MENSEN HERBEGINNEN, MINDER STOPPEN

Brussel, 1 maart 2010. Het percentage rokers is in 2009 opnieuw significant gestegen, tot 32% dagelijkse rokers. Deze stijging doet zich de tweede maal op rij voor, nadat het aantal rokers van 2002 tot 2007 stabiel gebleven was. Steeds meer mensen herbeginnen met roken, terwijl er alsmaar minder stoppen. Het uitblijven van belastingverhogingen op tabaksproducten en het niet invoeren van een algemeen rookverbod in de horeca, kunnen hiervoor een verklaring zijn.

Op basis van een enquête bij 3 806 mensen ouder dan 15 jaar, blijkt dat het percentage dagelijkse rokers in België 32% bedraagt. Voeg daarbij 3% die af en toe roken. De enquête werd uitgevoerd door IPSOS in opdracht van de Stichting tegen Kanker en met financiering van het Tabaksfonds.

Het percentage dagelijkse rokers evolueerde van 27% in 2007, over 30% in 2008, naar 32% in 2009. De stijging is vooral merkbaar bij mannen. Ook blijken steeds meer mensen te herbeginnen met roken, terwijl het stoppen afneemt. Het percentage jonge rokers (15 – 24 jaar) blijft ongewijzigd.

Dat het aantal rokers terug toeneemt, hangt waarschijnlijk samen met het uitblijven van maatregelen als belastingverhogingen op tabaksproducten evenals het uitblijven van een algemeen rookverbod in de horeca. De Stichting tegen Kanker roept de overheid dan ook op dringend werk te maken van die maatregelen. 65% van de ondervraagden vindt zo'n algemeen rookverbod overigens gerechtvaardigd, 35% vindt het niet gerechtvaardigd.

De gevolgen van de economische crisis op het rookgedrag blijven onduidelijk. In België deed de crisis het tabaksgebruik niet dalen, in tegenstelling tot in IJsland, het Europese land dat het meest onder de economische crisis heeft geleden. Daar is het percentage dagelijkse rokers gedaald van 19% in 2007 naar 15% in 2009.

Waterpijp

Uit dezelfde enquête blijkt ook dat op het geheel van de ondervraagde rokers 1% waterpijp rookt. Maar in de leeftijdscategorie 15 tot 17 jaar rookt 6% van de ondervraagde rokers de waterpijp.

14% van de ondervraagden denkt dat waterpijp minder schadelijk is voor de gezondheid dan een gewone sigaret. Vooral jongeren tussen 15 en 17 jaar onderschatten het probleem van waterpijp roken; 30% onder hen denkt dat waterpijp het minst schadelijk is.

Door het verbrandingsproces zijn evenwel alle tabaksproducten gevaarlijk voor de gezondheid: de helft van de rokers sterft vroegtijdig ten gevolge van zijn rookgewoontes. Het maakt niet uit of je nu roltabak, filtersigaretten, light sigaretten, joints of een waterpijp rookt. Verschillende wetenschappelijke studies tonen aan dat een waterpijp roken de absorptie van nicotine en giftige stoffen uit tabak niet verhindert.

.../...

Stichting
tegen Kanker

PERSBERICHT

Stichting tegen Kanker
Leuvensesteenweg 479
1030 Brussel

02/743 45 75 (communicatie)

De Stichting tegen Kanker bundelt de krachten in de strijd tegen kanker. De Stichting is actief in heel België. Kanker treft in ons land jaarlijks rond de 60 000 mensen.

De Stichting financiert wetenschappelijke kankeronderzoek in België en verstrekt informatie en sociale hulp aan mensen met kanker en hun naasten. Daarnaast is ze actief op het vlak van preventie, opsporing en de bevordering van een gezonde levenswijze.

De inkomsten van de Stichting komen voornamelijk uit giften en legaten van particulieren. In 2008 ontving de Stichting 19,3 miljoen euro aan inkomsten, waarvan 5 miljoen euro naar steun aan wetenschappelijk onderzoek is gegaan. De Stichting besteedde ruim 4 miljoen euro aan sociale of materiële hulp en 4,2 miljoen euro aan informatie en gezondheids promotie.

www.kanker.be - Kankerfoon 0800 15 802 - Tabak Stop Lijn 0800 111 00 - www.tabakstop.be

Einde van het persbericht

Info voor journalisten – niet voor publicatie

Wenst u meer informatie over de rookenquête van de Stichting tegen Kanker

Contacteer: Luk Joossens, Tel.: 02 743 37 06, Gsm: 0486 88 91 22, ljoossens@kanker.be

BIJLAGES

bij rookenquête Stichting tegen Kanker 2009

1. Methodologie

- Zeven enquêtes door Ipsos op basis van dezelfde methodologie, bij 2 000 personen in 2002, 2003 en 2005, en bij 4000 personen in 2006, 2007, 2008 en 2009, in opdracht van het OIVO (2002), VIG (2003) en de Stichting tegen Kanker (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).
- De foutmarge bij een steekproef van 4 000 personen bedraagt 1,3 %. Er is een significant verschil tussen het percentage dagelijkse rokers in 2007 en 2008, en 2008 en 2009.
- 3 806 personen die 15 jaar of ouder zijn tussen 4 september en 11 december 2009 'face to face' geïnterviewd in hun woning.
- De steekproef is gestratificeerd volgens de provincies en volgens het urbanisatietype. De kruising van die twee variabelen levert 37 cellen op. In elk van de cellen is lukraak een vertrekpunt geselecteerd, waaraan een aantal interviews is toegewezen in verhouding tot de populatie van de cel. Het aantal vertrekpunten wordt geschat op honderd.
- Er zijn quota toegepast inzake geslacht, leeftijd, beroep (actief/niet-actief) en studieniveau van de respondent.
- De bepaling van de sociale groepen gebeurt op basis van een ratio, berekend op het beroep van de hoofdverantwoordelijke voor het gezinsinkomen en zijn opleidingsniveau. De bevolking is gerangschikt in functie van de waarde die de combinatie van die twee variabelen oplevert, om vervolgens opgedeeld te worden in acht ongeveer gelijke groepen. De groep die overeenstemt met het gebied van de hoogste waarden (en bijgevolg het hoogste professionele en/of opleidingsniveau), wordt groep 1 genoemd, terwijl groep 8 de groep is die overeenstemt met de laagste waarden.
- De totale populatie betrof 8 600 000 mensen van vijftien en ouder, die in België wonen.

2. Het percentage rokers stijgt voor de tweede maal sinds 2002

Op basis van een enquête bij 3 806 mensen ouder dan 15 jaar (afgenomen tussen 4 september en 11 december 2009 door Ipsos, in opdracht van de Stichting tegen Kanker en gefinancierd door het tabaks fonds) blijkt dat het percentage dagelijkse rokers in België 32% bedraagt. Het percentage dagelijkse rokers stijgt voor de tweede maal significant sinds zeven jaar: 29% in 2002, 28% in 2003, 29% in 2005 en 2006, 27% in 2007, 30% in 2008 en 32% in 2009.¹

Tabel 1

Het percentage dagelijkse rokers in België (15 jaar en ouder)			
jaartal	mannen	vrouwen	Totaal
2002	33%	25%	29%
2003	32%	22%	28%
2005	35%	24%	29%
2006	33%	25%	29%
2007	31%	24%	27%
2008	34%	26%	30%
2009	37%	27%	32%

Bron: OIVO (2002), VIG (2003), Stichting tegen Kanker (2005-2006-2007-2009)

Ons land telt in 2009 ongeveer 4 040 000 mensen die nooit gerookt hebben, 3 010 000 rokers en 1 550 000 ex-rokers. In 2009 bedraagt het percentage dagelijkse rokers 32%, het percentage occasionele rokers 3%, het percentage ex-rokers 18% en het percentage van mensen die nooit gerookt hebben, is 47%.

¹ Zeven enquêtes door Ipsos op basis van dezelfde methodologie, bij 2 000 personen in 2002, 2003 en 2005, en bij 4 000 personen in 2006 en 2007, in opdracht van het OIVO (2002), VIG (2003) en de Stichting tegen Kanker (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).

Gemiddeld roken de rokers 18 sigaretten per dag (hetzelfde aantal als in 2008). Het percentage rokers dat roltabak rookt, evolueerde als volgt: 27% in 2003-2004, 30% in 2006, 25% in 2007, 23% in 2008 en 24% in 2009. Het percentage rokers dat gewone sigaretten rookt bedroeg 77% in 2003-2004, 65% in 2006, 78% in 2007 en 79% in 2008 en 81% in 2009. 81% van de rokers in 2009 rookt gewone sigaretten, 24% roltabak, 6% sigaren, cigarillo's of pijp en 1% waterpijp. De optelsom van deze gebruikspercentages ligt hoger dan 100% omdat er rokers zijn die verschillende tabaksproducten combineren.

De stijging van het aantal rokers is geen toeval. De ervaring van de laatste 30 jaar heeft ons geleerd dat zonder nieuwe impulsen het roken terug toeneemt. In 2007 steeg de prijs van een pakje sigaretten met 50 cent en daalde het percentage rokers van 29% naar 27%. De laatste drie jaar is de prijs van het meest verkochte sigarettenmerk slechts met 10 cent per jaar verhoogd en stijgt het aantal rokers van 27% naar 32%. Bovendien stijgt het marktaandeel van de goedkopere sigarettenmerken (4 euro of minder per pakje) tot bijna 30%.

Tabel 2

Prijs (in euro) van een pakje sigaretten van twintig stuks (Marlboro) in de periode 2002-2010	
2002	3,20
2003	3,50
2004	3,85
2005	4,00
2006	4,00
2007	4,53*
2008	4,63**
2009	4,74***
2010	4,84****

* €1,30 voor een pakje van 19 sigaretten

** €1,40 voor een pakje van 19 sigaretten

*** €1,50 voor een pakje van 19 sigaretten

**** €1,60 voor een pakje van 19 sigaretten

Bovendien werd het volledige rookverbod in cafés in België op de lange baan geschoven. Ter herinnering, in Europa zijn er zestien landen die een rookvrije horeca hebben (Ierland, Noorwegen, Italië, Malta, Zweden, Schotland, Litouwen, IJsland, Estland, Engeland, Frankrijk, Slovenië, Nederland, Finland, Turkije en Cyprus).

De verkoop van sigaretten in België is in de periode 2007-2009 met 7% gedaald en in Luxemburg met 18%. De daling is het gevolg van de verminderde aankopen door Britten die door de waarde vermindering van het Britse pond aan koopkracht hebben ingeboet en duurder moeten betalen voor een pakje sigaretten in euro.

De gevolgen van de economische crisis op het rookgedrag blijven onduidelijk. In het Europese land dat het meest onder de economische crisis heeft geleden, IJsland, is het percentage dagelijkse rokers gedaald van 19% in 2007 naar 15% in 2009. Onze inschatting is dat de economische crisis geen invloed heeft op het beginnen met roken, maar het stoppen met roken kan bemoeilijken. In vergelijking met 2007 stellen wij vooral een stijging van het percentage rokers bij mannen vast. Ook het herbeginnen met roken zit in stijgende lijn; terwijl het stoppen met roken afneemt. Het percentage jonge rokers (15 tot 24 jaar) blijft ongewijzigd.

3. De vergelijking van de dagelijkse rokers volgens leeftijd en geslacht in 2007, 2008 en 2009

De steekproeven van de rookenquêtes, uitgevoerd door Ipsos in opdracht van de Stichting tegen Kanker, bedragen zo'n 4 000 personen van 15 jaar en ouder. Dat is omvangrijk en laat toe een vergelijking te maken van de rookgewoontes volgens leeftijdsklasse over de verschillende jaren heen. In vergelijking met 2007 stellen wij vooral een stijging van het percentage rokers bij mannen vast. Ook het herbeginnen met roken zit in stijgende lijn; terwijl het stoppen met roken afneemt. Het percentage jonge rokers (15 tot 24 jaar) blijft ongewijzigd.

Tabel 3

Dagelijkse rokers volgens leeftijd en geslacht in 2007, 2008 en 2009					
	15-24 jaar	25-44 jaar	45-64 jaar	65 jaar +	totaal
Vrouwen 2007	24%	28%	28%	10%	24%
Vrouwen 2008	19%	36%	32%	8%	26%
Vrouwen 2009	19%	36%	34%	9%	27%
Mannen 2007	27%	37%	35%	15%	31%
Mannen 2008	30%	44%	34%	20%	34%
Mannen 2009	30%	44%	39%	25%	37%
Totaal 2007	26%	33%	32%	12%	27%
Totaal 2008	24%	40%	33%	13%	30%
Totaal 2009	26%	39%	36%	16%	32%

4. De vergelijking van de dagelijkse rokers volgens sociale klasse en geslacht in 2007, 2008 en 2009

De classificatie volgens sociale klasse gebeurt op basis van beroep en gevolgd onderwijs. Klasse 1-2 is de hoogste sociale klasse en klasse 7-8 de laagste. In vergelijking met 2007 stellen wij een stijging van het percentage rokers bij mannen en behorende tot sociale klasse 7-8 vast, waarbij 45% van de mannen rookt in 2009 tegenover 36% in 2007. Bij vrouwen is de stijging van het percentage rokers gespreid over de verschillende sociale klassen.

Tabel 4

Rookgewoonten bij mannen en sociale klasse in 2007, 2008 en 2009					
Man Rookt dagelijks	Sociale klasse 1-2	Sociale klasse 3-4	Sociale klasse 5-6	Sociale klasse 7-8	Totaal
2007	25%	31%	31%	36%	31%
2008	27%	34%	38%	36%	34%
2009	28%	36%	37%	45%	37%

Tabel 5

Rookgewoonten bij vrouwen en sociale klasse in 2007, 2008 en 2009					
Vrouw Rookt dagelijks	Sociale klasse 1-2	Sociale klasse 3-4	Sociale klasse 5-6	Sociale klasse 7-8	Totaal
2007	19%	23%	28%	23%	24%
2008	19%	26%	31%	31%	26%
2009	22%	28%	33%	27%	27%

5. De vergelijking van de dagelijkse rokers volgens gewest

Het percentage dagelijkse rokers in 2009 bedraagt 30% in Vlaanderen, 34% in Brussel en in Wallonië. In 2008 was dit percentage 29% voor Vlaanderen en Brussel en 32% voor Wallonië.

6. De resultaten in verband met waterpijp

Het is de eerste maal dat we een vraag stellen over waterpijp: 1% van de rokers rookt waterpijp. In de leeftijdscategorie 15 tot 17 jaar wordt waterpijp het meest gebruikt en roken 6% van de rokers waterpijp. Op de vraag, welke van de vijf tabaksproducten, het minst schadelijk is voor de gezondheid, gaven 56% het correcte antwoord “geen van allen”, 14% waterpijp, 14% sigaren, 6% sigaretten, 6% cannabis en 4% roltabak. Nogmaals onderschatten vooral jongeren tussen 15 en 17 jaar de problemen van waterpijp. 30% onder hen denkt dat waterpijp het minst gevaarlijk is.